

Liturgiens usynlige katedral

af Poul Brøgger

I 85 år har jeg været nogenlunde fast kirkegænger, og i 35 år har jeg arbejdet med istandsættelse af kirkebygninger mange steder i landet. Gennem de 35 år har jeg med stor tilfredshed erfaret, at bisper, kongelige bygningsinspektører, Nationalmuseet samt adskillige specialkonsulenter nøje overvåger, at nødvendige indgreb i det bestående kirkehus og inventar gennemføres med fuld respekt for hele den historie, som huset også fremover skal kunne fortælle. Man kan ikke hugge en beskadiget mursten ud kirkemuren uden at erstatte den med en ny, der skal være fremstillet i materiale, form og farve som den, man tog ud. Der skal en solid argumentation til for at opnå tilladelse til ændringer i de bestående forhold, og sådan skal det være.

Så meget mere påfaldende er det, at den usynlige katedral, som nu gennem 85 år har rejst sig for ens bevidsthed i enhver højmesse, uanset om den har fundet sted i en lille eller stor kirke, i en meget gammel eller en helt ny, slet ikke synes at have de kirkelige myndigheders bevågenhed i samme grad. Liturgiens usynlige katedral har rejst sig i gudstjeneste efter gudstjeneste, genkendelig i ritualets form, bygget op af handlinger, ord, toner, klange. Rejst sig til eksistens i gudstjenestens nu, men med en historie, der er lige så lang som kirkehusets, og som i sit udtryk tegner århundredernes bestræbelse på forfinelse og præcision i det, man mener at kunne sige, når man er sat til at give et budskab videre ”på dit ord, Herre”.

Ingen i folkekirkens administrationssystem synes forpligtede på at sikre den usynlige katedral lige så godt, som man er pålagt at sikre den synlige kirke. Bispernes forsøg på at få en debat i gang om gudstjeneste og ritualer har vist en imødekommenhed overfor enhver, der hellere vil have en gudstjeneste, som bare er anderledes. Bisperne vil tilsyneladende gerne med på den vogn, siden de iværksætter den såkaldt "store" debat.

Hvorfor dog ikke én gang for alle slå fast, at der skal helt anderledes vægtige grunde til at ændre højmassen, end alt det hjemmestrikkede, der byder sig til i øjeblikket? Hvorfor ikke straks sige, at højmassen er fredet, indtil man ad åre måske står overfor vægtige grunde til at ændre i det bestående? Hvor ikke henvise alle de hjemmestrikkede reformforslag til tidsbegrænset afprøvning i alternative gudstjenester uden for højmesstiden på linie med de gudstjenester, som allerede forefindes, såsom spaghetti-gudstjenester? Måske er tiden inde til større reformer om 2-300 år, men det bliver først aktuelt, når der er én, der med Luther som eksempel tør vove livet for sandhedens skyld. Hvem af vore bisper vil vove livet for spaghetti med kødsovs?

Poul Brøgger er arkitekt, MA